

Klein: Jeg skal erklære mig ganske enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 3te Valgkreds (S. A. Hansen) i hans Slutningsbemærkning, at det vilde være heldigt og rigtigst, om Salgsplanen for Vallø Stifts Bøndergods kom til Fæsternes Rundslib. Han sagde, at det var vel bekendt, at det hidtil havde været forholdt Bønderne at faae Leilighed til at kjende denne Salgsplan; men hvorvidt dette er Tilfældet, veed jeg ikke. Det er sagt, at de have henvendt sig paa Godscontoret for at blive bekendte med Planen, at dette Andragende fra Fæsternes Side den Gang ikke mødte Belvilie, men hvorvidt der senere er gjort Skridt i denne Henseende, veed jeg ikke, og navnlig veed jeg ikke, hvorvidt Bønderne have henvendt sig til rette Bedkommende, om de ere gaaede til selve Bestyrelsen istedetfor til Forvalteren. Jeg nævner ingen Tvivl om, at dersom Bønderne henvende sig til hiin for at blive bekendte med Salgsplanen, vilde de møde al Belvilie; jeg har ingen Grund til at forudsætte noget Andet. Naar Salgsplanen bliver bekendt, naar Bønderne faae Leilighed til at sætte sig ind i dens enkelte Bestemmelser og til at opfatte den paa den rette Maade, troer jeg, man vil erkjende, at denne Plan væsentligst er udarbejdet paa Grundlag af saadanne almindelige Anstuelser og Principer som dem, der tidligere ere blevne benyttede ved Ordningen af lignende Forhold, og at den virkelig maa siges at være billig, ogsaa seet fra Fæsternes Standpunkt. Der er navnlig ogsaa i denne Plan taget det tilbørlige Hensyn til, at der bør gjøres stor Forskjel, efter som den Fæster, der skal kjøbe Gaarden, er ung eller gammel, saaledes at den Unge kan forlange Afslag i Summen af Hensyn til den lange Tid, han efter Rimelighed vil kunne have tilbage som Fæster. Naar det virkelig forholdes sig saaledes, at den Plan, som selve Bestyrelsen i Gjærningen har erklæret sig villig til at lægge til Grund for Salget, maa siges at stemme overeens med de Grundsætninger, som den lovgivende Magt ved tidligere lignende Leiligheder har gjort gjældende for tvungent Salg, er det ganske urigtigt at vilde styde en Ordning ad Frivillighedens Vej paa et saa-

dant Grundlag tilbage og i Stedet derfor at basere Salget paa en Tvangsløb.

Sfcherning: Man vil ikke styde det tilbage, og det er ingen Tvangsløb; det en kongelig Stiftelse, aldeles kongelig stiftet, for kongelige Penge, under kongeligt Tilshyn og under kongeligt Formynderskab, med kongelige Embedsmænd, fort, i enhver Henseende kongelig. Er dette saa, da siger jeg, at den ikke mere skal forvaltes paa denne Maade, men paa samme Maade som alle øvrige offentlige Godser. Ved at lade denne Lov gaae igjennem deler man Bønderne og den nærværende offentlige Besiddelse lige imellem; have Bønderne havt Urret i at ønske denne Lov, saa lad dem lide derunder, og giver Loven dem billigere Vilkaar, end den saakaldte Salgsplan giver dem, saa ere de berettigede dertil, idet disse Godser staae i samme Forhold til de offentlige Midler og til den offentlige Bestyrelse som alle tilsvarende Godser. I denne Henseende troer jeg ikke, at der er Noget at klage over. Jeg er meget bange for, at det ærede Medlem, som sidder nær foran mig (K. Pedersen), har ladet sig skræmme af den Commission, som han har havt med at bestille, thi ved denne Lov er der jo i saa Henseende aldeles ingen Tvivl om, at naar en Fæster sidder paa visse Vilkaar og dernæst faaer en Afsløsningssum bestemt efter disse, saa skal han herefter have Godtgjørelsen saaledes, at han ikke for den kommende Tid, medens han sidder der, kommer til, at svare Mere end tidligere; om det gaaer i 4 Tdr. Sæd eller ikke, kunne vi ikke her sige; 4 Tdr. Sæd er ikke noget Absolut. Der er kun Tale om, hvorledes der skal taxeres og indstilles til den endelige Afgjørelse; men der er ikke optaget her, hvad det syntes mig, at det ærede Medlem kaldte Ranning (Stemmer: Canon). Naa, Canon, ja, Canon er netop de 4 Tønder Sæd, men Afdraget er ikke nogen Canon, saa i den Henseende troer jeg, det ærede Medlem godt kan berolige sig. — Jeg seer ikke i Noget af, hvad jeg her har hørt, det fjerneste Beviis for, at disse Stiftelser ikke ere aldeles kongelige Stiftelser, af samme Art som alle de, der ere blevne afløste